

ARBETSMILJÖ
VERKET

Marknadskontroll av fallskyddsblock och falldämparlinor

Sammanställd av **AnnSofie Kero**

Arbetsmiljöverket

Enheten för kemi, mikrobiologi och fysikaliska faktorer

Juni 2017

Sammanfattning.....	3
Bakgrund.....	3
Syfte och mål med marknadskontrollen.....	4
Utförande av marknadskontrollen.....	4
Resultat av marknadskontrollen.....	5
Slutsatser.....	6
Bilaga 1.....	8

Sammanfattning

I projektet genomfördes marknadskontroll av fallskyddsblock och falldämparlinor. Marknadskontrollen innefattade kontroll av märkning och dokumentation samt provning av funktion enligt harmoniserad standard hos ett ackrediterat laboratorium.

10 fallskyddsblock och 10 falldämparlinor köptes in från olika tillverkare för provning och kontroll av formella krav.

Resultatet av marknadskontrollen visar att 6 av 10 falldämparlinor och att 4 av 10 fallskyddsblock inte uppfyllde kraven för att få säljas på den svenska marknaden. Tre falldämparlinor och ett fallskyddsblock hade tekniska brister. Sex falldämparlinor och tre fallskyddsblock hade formella brister. Av dessa hade två falldämparlinor och ett fallskyddsblock både tekniska och formella brister.

I samtliga fall, förutom ett, har tillverkaren, importören eller återförsäljaren vidtagit frivilliga åtgärder. I ett fall har Arbetsmiljöverket beslutat om återkallelse från slutanvändare.

Bakgrund

Marknadskontroll av personlig fallskyddsutrustning har inte genomförts under de senaste 10 åren. Det har förekommit en del rapporter i ICSMS och Rapex som avser personlig fallskyddsutrustning. Arbetsmiljöverket valde att kontrollera falldämparlinor och fallskyddsblock i projektet eftersom denna typ av personlig fallskyddsutrustning används mest, främst inom byggbranschen.

Falldämparlinor är den enklaste typen av personlig fallskyddsutrustning. De är förhållandevis enkla att tillverka och är den billigaste typen av personlig fallskyddsutrustning, därför av väljer många att använda falldämparlinor som skydd mot fall till lägre nivå.

Syfte och mål med marknadskontrollen

Syftet med marknadskontrollen var att kontrollera att fallskyddsblock och falldämparlinor på den svenska marknaden uppfyller de tekniska och formella kraven. Fallskyddsblock och falldämparlinor ska stoppa och bromsa ett fall till lägre nivå och förhindra att användaren skadas allvarligt eller förolyckas vid ett fall till lägre nivå. Om dessa inte uppfyller kraven kan det innebära att användaren inte har det skydd som hen förväntar sig och riskerar att skada sig allvarligt eller förolyckas vid ett fall till lägre nivå.

Målet med marknadskontrollprojektet var att förhindra att fallskyddsblock och falldämparlinor med formella och tekniska brister finns på den svenska marknaden.

Utförande av marknadskontrollen

10 olika märken av falldämparlinor och 10 olika märken av fallskyddsblock från olika tillverkare valdes ut och köptes in för kontroll och provning. Inköp gjordes via webbutiker och återförsäljare av falldämparlinor och fallskyddsblock. Vid inköp valdes falldämparlinor och fallskyddsblock så att en spridning prismässigt och förekomst på marknaden erhöles.

Kontroll av fallskyddsblock och falldämparlinor omfattade formella krav, kontroll av märkning, samt provning hos ett ackrediterat laboratorium.

De formella kraven kontrollerades vilket innebar kontroll att:

- det fanns ett typkontrollintyg för produkten utfärdat av ett anmält organ,
- det fanns en försäkran om överensstämmelse utfärdat av tillverkaren,
- det fanns en bruksanvisning på svenska och att den var korrekt och
- märkningen var korrekt

Dokumenterna enligt ovan, förutom bruksanvisning på svenska som ska medfölja falldämparlinorna och fallskyddsblocken, begärdes in från tillverkaren eller distributören om tillverkaren inte fanns i Sverige.

Granskning av märkning innebar kontroll av att fallskyddsblocken och falldämparlinorna var CE-märkta och att CE-märkningen följdes av det fyrsiffriga numret för det anmälda organet som är ansvarig för övervakande kontroll av tillverkning samt att övrig märkning som krävs enligt harmoniserad standard fanns.

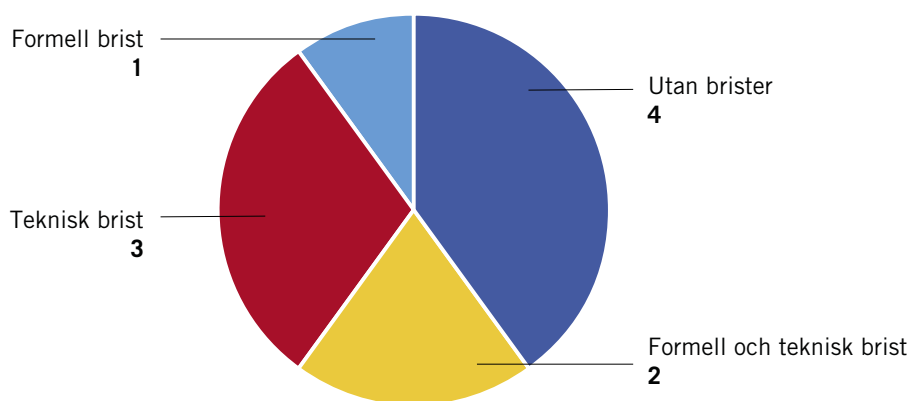
Provning av falldämparlinor gjordes enligt harmoniserad standard SS-EN 355:2002, avsnitt 4.1-4.5. Fallskyddsblocken provades enligt SS-EN 360:2003, avsnitt 4.1-4.5 och 4.7. En harmoniserad standard specificerar de krav som en produkt ska uppfylla för att uppfylla kraven i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om utförande av personlig skyddsutrustning, AFS 1996:7. AFS 1996:7 är en implementering av EU-direktiv 89/686/EEC.

Provningen gjordes av ett ackrediterat laboratorium SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, som också är ett anmält organ för provning av personlig fallskyddsutrustning.

Resultat av marknadskontrollen

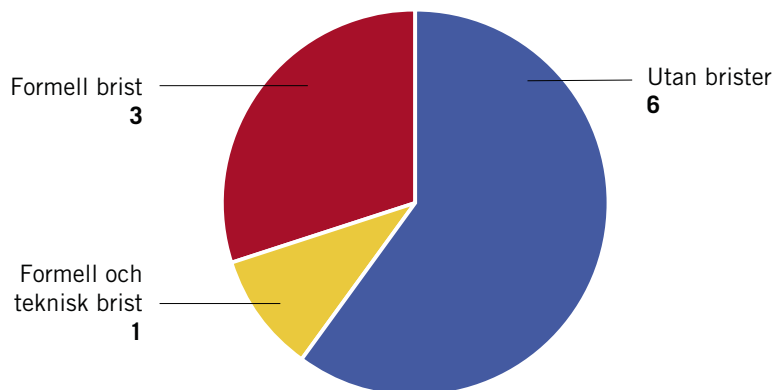
Resultatet av marknadskontrollen av falldämparlinor visar att 6 av 10 inte uppfyllde kraven för att få säljas på den svenska marknaden, se figur 1. Tre hade endast tekniska brister och fem hade endast formella brister. Två falldämparlinor hade både tekniska och formella brister.

Figur 1) Resultat av marknadskontroll av falldämparlinor.

Resultatet av marknadskontrollen av fallskyddsblock visar att 4 av 10 inte uppfyllde kraven för att få säljas på den svenska marknaden, se figur 2. Ett hade endast tekniska brister och tre hade endast formella brister. Ett fallskyddsblock hade både tekniska och formella brister.

Figur 2) Resultat av marknadskontroll av fallskyddsblock.

För tre falldämparlinor och två fallskyddsblock fick vi inte in den begärda dokumentationen, försäkran om överensstämmelse och typkontrollintyg. I ett fall hade återförsäljaren upphört med verksamheten och i för de övriga valde återförsäljaren att ta bort falldämparlinorna och fallskyddsblocken från sitt sortiment.

En falldämparlina hade för hög bromskraft, 8 kN, kravet är att bromskraften inte får vara mer än 6 kN. Två falldämparlinor hade en bromskraft på strax över 6 kN för en av två provade falldämparlinor.

Ett fallskyddsblock klarade inte kravet på statisk belastning vid provningen, brottet skedde på ett felaktigt sätt och tillverkarens dokumentation från egenkontrollen visade ingen avvikelse. Fallskyddsblocket bedömdes därför uppfylla kraven. Ett fallskyddsblock klarade inte provningen efter konditionering i värme, linan låstes fast i blocket i utdraget läge vid efterföljande provning.

Tre falldämparlinor och tre fallskyddsblock saknade bruksanvisning på svenska. För två falldämparlinor och ett fallskyddsblock var bruksanvisningen inte läsbar, textstorlek var mindre än 1 mm.

I samtliga fall utom ett har tillverkarna eller återförsäljarna vidtagit frivilliga åtgärder. Tillverkarna har åtgärdat bristerna eller slutat

sälja de falldämparlinor och fallskyddsblock som hade brister medan återförsäljarna tagit bort dem från sortimentet. Tvingande åtgärd, där Arbetsmiljöverket fattat beslut om återkallelse från slutanvändare, har vidtagits mot en tillverkare av en falldämparlina. Beslutet är överklagat av tillverkaren.

En sammanställning av de falldämparlinor och fallskyddsblock som kontrollerades i marknadskontrollen finns i bilaga 1, tabell 1 och 2. I tabell 1 finns en sammanställning av falldämparlinor och fallskyddsblock med brister och i tabell 2 falldämparlinor och fallskyddsblock som kontrollerats och som uppfyller kraven.

Slutsatser

Resultatet av marknadskontrollen visar att återkommande marknadskontroll av personlig fallskyddsutrustning är nödvändig. Kontroll av formella brister är inte tillräckligt utan provning av relevanta egenskaper är nödvändig för att identifiera personlig fallskyddsutrustning med tekniska brister som kan innebära en allvarlig risk vid användning.

Resultatet är bättre än för annan personlig skyddsutrustning som marknadskontroll genomförts på, exempelvis skyddshandskar mot mekaniska risker och skyddsskor, men kan inte betraktas som tillfredställande eftersom 40 % av fallskyddsblocken och 60 % av falldämparlinorna inte uppfyllde kraven för att få säljas. Speciellt allvarligt är de tekniska brister som identifierades och som kan innebära att fallskyddsutrustningen inte ger det skydd som användaren kan förvänta sig.

I kommande marknadskontrollprogram bör även provning av andra typer av personlig fallskyddsutrustning, exempelvis helselar och styrt glidlås på flexibel förankringslina, ingå.

Bilaga 1

Tabell 1. Sammanställning av brister hos kontrollerade falldämparlinor och fallskyddsblock samt åtgärder genomförda av tillverkare/distributör.

Typ av utrustning	Modell	Batch/Serienummer	Tillverkare	Brister	Åtgärder
Falldämparlina	CAMP 2 m, REF:2029	Batchnr: 04 15 Serienr:1455 och 0665	CAMP SPA, Italien	Bruksanvisning på svenska saknas	Frivillig rättelse av tillverkare/importör. Bruksanvisning på svenska bifogas av importören till varje enhet.
Falldämparlina	Würth Connector 1,8 m	303093-051 och 303093-042	Würth GmbH	Vid provning erhöles en bromskraft på 8 kN. Högsta tillåtna bromskraft är 6 kN	Tvingande åtgärder. Beslut om återkallelse från slutanvändare. Beslut överklagat av tillverkaren.
Falldämparlina	Falldämpare Eller ABM/LB 201, 2m	14437032 och 14437033	Louis Reyners BV, Nederländerna	En av två värden på bromskraft översteg 6,0 kN. Bruksanvisning på svenska saknas	Frivilliga åtgärder. Distributören valde att ta bort falldämparlinan från sortimentet.
Falldämparlina	Protecta Sanchoc AE522/6	5090911B007 och 5090911B004	Capital Safety (3M), Frankrike	Texten är inte läsbar i delar av bruksanvisningen. Textstorleken är mindre än 1 mm.	Frivilliga åtgärder av tillverkare.
Falldämparlina	Sala EZ Stop 1,2 m	3100411A och 30920119	Capital Safety (3M), Frankrike	En av två värden på bromskraft översteg 6,0 kN. Texten är inte läsbar i delar av bruksanvisningen. Textstorleken är mindre än 1 mm.	Frivilliga åtgärder av tillverkare.
Falldämparlina	Ikar IK 2 FS 150 3, 1,5 m	174859 och 174858	IKAR GmbH, Tyskland	Bruksanvisning på svenska saknas	Återförsäljaren har upphört med verksamheten. Falldämparlinan finns inte på svenska marknaden.
Fallskyddsblock	Würth HSG HK BFD, 5m	17162 och 17161	Würth GmbH	Texten är inte läsbar i bruksanvisningen. Textstorleken är mindre än 1 mm.	Frivilliga åtgärder.
Fallskyddsblock	Eller Rolex AH-2205	12775583 och 12775573	PLANETA-Hebetechnik GmbH, Tyskland	Ett fallskyddsblock klarade inte provningen efter konditionering i värme, linan låstes fast i blocket i utdraget läge vid efterföljande provning. Bruksanvisning på svenska saknas.	Frivilliga åtgärder. Distributören valde att ta bort falldämparlinan från sortimentet.
Fallskyddsblock	Eller WR-100 6m	14223287 och 14223286	PLANETA-Hebetechnik GmbH, Tyskland	Bruksanvisning på svenska saknas.	Frivilliga åtgärder. Distributören valde att ta bort falldämparlinan från sortimentet.
Fallskyddsblock	Checkmate Xcalibre 2m	15-2635494 och 16-2635501	Checkmate Lifting & Safety Ltd, Storbritannien	Bruksanvisning på svenska saknas.	Frivilliga åtgärder

Tabell 2. Sammanställning av kontrollerade falldämparlinor och fallskyddsblock som uppfyller kraven.

Typ av utrustning	Modell	Batch/ Serienummer	Tillverkare	Kommentar
Falldämparlinna	Falldämpare Climax 37/30 (Feldtmann 37/30 2m ref:4440)	Batch 2016/7 och serienr: 176 och 207	Climax S.A., Spanien	Distributören valde att ta bort falldämparlinnan från sortimentet eftersom denne inte kunde förse Arbetsmiljöverket den dokumentation som begärts in.
Falldämparlinna	Titan 2 m	20458142 och 20512103	Sperian Fall Protection France	Inga tekniska eller formella brister
Falldämparlinna	Skylotec Worksafe 2 m flex (BFD)	302379-021 och 302379-017	Skylotec GmbH, Tyskland	Inga tekniska eller formella brister
Falldämparlinna	Skylotec Shockyard	51553-046 och 51553-034	Skylotec GmbH, Tyskland	Inga tekniska eller formella brister
Fallskyddsblock	CAMP Cobra	00132 och 00134	CAMP SPA, Italien	Fallskyddsblocket klarade inte kravet på statisk belastning vid provningen. Eftersom brottet skedde på ett felaktigt sätt och dokumentation från tillverkarens egenkontrollen inte visade någon avvikelse bedömdes därför uppfylla kraven.
Fallskyddsblock	Cresto Baseline 6N 6m	567424 och 567451	Cresto AB, Sverige	Inga tekniska eller formella brister
Fallskyddsblock	Sala nano-lok 2 m	Modell Nr. 3101207 Lot Nr. 15052732	Capital Safety (3M), Frankrike	Inga tekniska eller formella brister
Fallskyddsblock	Protecta Rebel 6m	033535 och 035700	Capital Safety (3M), Frankrike	Inga tekniska eller formella brister
Fallskyddsblock	Miller Falcon 10m wire	20623739 och 20598606	Sperian Fall Protection France	Inga tekniska eller formella brister
Fallskyddsblock	Worksafe WS 5M block HSG HK HSG-002-5	1559 och 1535	Skylotec GmbH, Tyskland	Inga tekniska eller formella brister